

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: **SSR del. do SO Magdalena Kocój**

Protokolant: Jadwiga Patryn-Stolarz

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2013r. w Rzeszowie
sprawy z powództwa S. G.
przeciwko (...) S.A w W., S. Z. (1)

o zapłatę

I. **zasądza** od pozwanego (...) S.A. w W. i od pozwanego S. Z. (1) na rzecz powoda S. G. kwotę 38050zł (słownie: trzydzieści osiem tysięcy pięćdziesiąt złotych), z ustawowymi odsetkami, w stosunku do pozwanego (...) S.A. w W. od kwoty 30000zł od dnia 31.03.2011 r., zaś od kwoty 8050 zł od dnia 29.03.2012 r., z kolei od pozwanego S. Z. (1) od kwoty 38050 zł od dnia 3.04.2012 r. do dnia zapłaty, z tym, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego,

II. **zasądza od pozwanego** S. Z. (1) na rzecz powoda S. G. kwotę 31950 zł (słownie: trzydzieści jeden tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 3.04.2012 r. do dnia zapłaty,

III. w pozostałej części powództwo w stosunku do pozwanego S. Z. (1) **oddala**,

IV. w pozostałej części w stosunku do pozwanego (...) S.A. postępowanie **umarza**,

V. **nakazuje** ściągnąć od pozwanego (...) S.A. i S. Z. (1) solidarnie na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwotę 1925 zł (słownie: jeden tysiąc dziewięćset dwadzieścia pięć złotych) tytułem części opłaty sądowej od pozwu, od której powód był zwolniony,

VI. **nakazuje** ściągnąć od pozwanego S. Z. (1) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwotę 1575 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset siedemdziesiąt pięć złotych) tytułem części opłaty sądowej od pozwu, od której powód był zwolniony,

VII. **nie obciąża** powoda pozostałą częścią opłaty sądowej związanej z oddaloną częścią roszczenia,

VIII. **zarządza** zwrot powodowi kwoty 35,50 zł (słownie: trzydzieści pięć złotych 50/100) tytułem nadpłaconej zaliczki na koszty opinii biegłego sądowego,

IX. **zasądza od pozwanych:** (...) S.A w W. i S. Z. (1) solidarnie na rzecz powoda kwotę 1610 zł (słownie: jeden tysiąc sześćset dziesięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

X. **zasądza** od pozwanego S. Z. (1) na rzecz powoda kwotę 1316 zł (słownie: jeden tysiąc trzysta szesnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

XI. pozostałe koszty procesu pomiędzy stronami **wzajemnie znosi**.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 kwietnia 2013

W pozwie z dnia 26 września 2011r. powód S. G. żądał od pozwanego (...) SA w W. zasądzenia kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z wypadkiem przy pracy, którego doznał powód w dniu 6 lipca 2009r. z ustawowymi odsetkami od dnia 31 marca 2011r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu.

Pismem z dnia 27 marca 2012r., doręczonym pozwanemu (...) SA na rozprawie w dniu 28 marca 2012r. powód rozszerzył powództwo do kwoty 100.000 zł wnosząc jednocześnie o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego S. Z. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w D..

W piśmie tym powód domagał się zasądzenia od pozwanych kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami płatnymi od kwoty 30.000 zł od dnia 31 marca 2011r. do dnia zapłaty oraz od kwoty dalszych 70.000 zł od dnia zrzeczenia powództwa oraz zwrotu kosztów postępowania.

Postanowieniem z dnia 28 marca 2012r. Sąd wezwał S. Z. (1) do udziału w sprawie w charakterze pozwanego. Niniejsze postanowienie zostało doręczone wraz z odpisem zmodyfikowanego pozwu – pozwanemu S. Z. (1) w dniu 2 kwietnia 2012r. (k. 133).

W ostatecznie sprecyzowanym żądaniu – pismem z dnia 6.11.2012r. (k. 189-191) powód domagał się od obu pozwanych solidarnie kwoty 38.050 zł i od pozwanego S. Z. (1) dodatkowo dalszej kwoty 61.950 zł. Powód na rozprawie w dniu 9 kwietnia 2013r. podtrzymał żądanie w zakresie odsetek jak w poprzednich pismach procesowych.

Na uzasadnienie żądania powód wskazał, iż w dniu 6 lipca 2009r. będąc zatrudnionym w firmie (...) podczas wykonywania zleconych czynności uległ wypadkowi przy pracy. (...) SA, które ubezpieczało pracodawcę dokonało częściowej wypłaty zadośćuczynienia na rzecz powoda. Powód po zdarzeniu został przetransportowany karetką pogotowia na Oddział (...) Urazowej

i Ortopedii ZOZ w D.. Rozpoznano złamanie miednicy po stronie lewej niestabilne. Następnie powód został skierowany na Oddział Uszkodzeń i Patologii Miednicy (...) Publicznego Szpitala (...). A. G. w W.

w celu leczenia operacyjnego. Przejście do placówki nastąpiło z dodatkowym rozpoznaniem pozostającego w związku z wypadkiem niedowładu splotu krzyżowo-lędźwiowego po stronie lewej oraz zatorowości płucnej. Podczas pobytu dokonano dwóch zabiegów operacyjnych, ostatnia hospitalizacja na Oddziale Uszkodzeń i Patologii Miednicy (...) Publicznego Szpitala (...) w W. miała miejsce w okresie od dnia

6 października 2009r. do 9 października 2009r. Następnie, w związku z kolką nerkową lewostronną, powód został skierowany do specjalistycznej poradni urologicznej. Leczenie typowo rehabilitacyjne rozpoczęło się od pobytu na Oddziale (...) ZOZ w D. od dnia 24 lutego 2010r. do dnia 2 kwietnia 2010r. Następnie w okresie od 16 lipca 2010r. do 8 sierpnia 2010r. powód przebywał w (...) Sanatorium (...), gdzie poddawany był dalszemu leczeniu usprawniającemu.

W związku z zaistniałą potrzebą w dniu 1 lutego 2011r. powód został skierowany do ośrodka rehabilitacyjnego w Sanatorium (...) I.. Wskutek zdarzenia z dnia 6 lipca 2009r. powód został uznany za niezdolnego do pracy. Po wyczerpaniu zasiłku chorobowego powodowi zostało przyznane świadczenie rehabilitacyjne na okres 6 miesięcy.

Okres ten został następnie przedłużony na kolejne 6 miesięcy. Po jego zakończeniu u powoda orzeczono częściową niezdolność do pracy do dnia 30 czerwca 2013r. Lekarz orzecznik ZUS ustalił u powoda długotrwały uszczerbek na zdrowiu na poziomie 50%. Pozwany (...) SA przyznał powodowi decyzją z dnia 30 marca 2011r., uznając swoją odpowiedzialność, tytułem zadośćuczynienia kwotę 11.950 zł. Termin początkowy liczenia odsetek od kwoty 30.000 zł powód uzasadnił faktem, iż w dniu go poprzedzającym tj. 30 marca 2011r. strona pozwana wydała decyzje na podstawie której przyznała powodowi zadośćuczynienie za doznaną krzywdę.

Rozszerzenie powództwa pismem z 27.03.2012r. i wnioski o dopozwanie S. Z. (1) powód złożył po sprzedaniu przez biegłego ortopedę opinii, w której określił on trwałe następstwa wypadku z dnia 6.07.2009r. Skutki zdarzenia wywołały u powoda nieodwracalne zmiany w organizmie. Powód wskazał, że pozwany S. Z. (1) zawarł z (...) SA umowę ubezpieczenia OC ustalając odpowiedzialność ubezpieczyciela do kwoty 50.000 zł. Powód wskazał, że w związku z wypłatą częściowej kwoty zadośćuczynienia przez pozwanego ad 1) odpowiedzialność pozwanych co do kwoty 38.050 zł będzie się kształtować solidarnie, zaś co do pozostałej kwoty 61.950 zł odpowiedzialność będzie ponosić pozwany ad 2).

Pozwany ad 1) tj. (...) SA w odpowiedzi na pierwotny pozew (k. 86-88) wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, iż stosowanie do art. 445 § 1 kc przyznano powodowi tytułem zadośćuczynienia pieniężnego kwotę 43.000 zł (...) SA wypłaca świadczenie w wysokości różnicy między odszkodowaniem przysługującym pracownikowi na podstawie przepisów prawa cywilnego, a kwotą świadczenia należnego z ubezpieczenia społecznego na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zatem skoro ZUS przyznał powodowi odszkodowanie w kwocie 31.050 zł, dlatego (...) SA wypłaciło powodowi kwotę 11.950 zł.

Pozwany wskazał, że lekarz specjalista z zakresu chirurgii-ortopedii i traumatologii, po przeprowadzonym badaniu lekarskim w dniu 17.08.2010r. orzekł 30% trwały uszczerbek na zdrowiu. Zdaniem pozwanego ad 1) kwota przyznanego odszkodowania jest adekwatna do doznanej krzywdy i spełnia dyspozycje art. 445 § 1 kpc.

Odpowiadając na rozszerzone żądanie pozwu, pozwany ad 1) w piśmie procesowym z dnia 29.08.2012r. (k. 166-167) podniósł, iż skoro pozwany ad 1) wypłacił w postępowaniu likwidacyjnym kwotę 11.950zł, zatem do wyczerpania sumy gwarancyjnej pozostaje kwota 38.050 zł. Kwota 38.050 zł wyznacza górną granicę odpowiedzialności pozwanego (...) SA w stosunku do powoda.

Pozwany ad 2) S. Z. (1) w odpowiedzi na pozew z dnia 30 sierpnia 2012r. (k. 157-160) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu. Swoje stanowisko pozwany uzasadnił, iż z (...) SA łączyła go umowa ubezpieczenia, która na mocy klauzuli nr 5 rozszerzyła zakres ubezpieczenia o szkody obciążające ubezpieczonego w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zdaniem pozwanego ad 2) kwota przyznanego przez (...) SA zadośćuczynienia, przy uwzględnieniu odszkodowania wypłaconego powodowi przez ZUS, nie jest niska i nie prowadzi do niepożądanego deprecjacji dobra powoda, jest natomiast adekwatna do doznanej przez powoda krzywdy i spełnia dyspozycję art. 445 § 1 kc, dlatego dalsze roszczenie w kwocie 100.000 zł pozwany ocenia jako wygórowane i nie mające oparcia w stanie faktycznym sprawy. Pozwany ponadto kwestionował opinię biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii – (...)z 6.02.2012r. podnosząc, iż pozostaje ona w sprzeczności z pozostałymi wydanymi w tej sprawie opiniami tj. lekarzy powołujących przez (...) SA.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 lipca 2009r. powód będąc pracownikiem firmy (...) w D. uległ wypadkowi przy pracy. Wypadek miał miejsce w miejscowości L., a jego przyczyną było wykonywanie prac ziemnych w niezabezpieczonym przed osunięciem się gruntu wykopie, co spowodowało, że w wyniku osunięcia się brzoгу wykopu powód S. G. został przysypany i doznał obrażeń ciała w postaci niestabilnego złamania miednicy po lewej stronie, naruszających czynności narządu ciała na okres powyżej dni siedmiu.

Właściciel firmy – pozwany S. Z. (1) za niedopełnienie obowiązków związanych z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy i dopuszczenie do wykonywania prac ziemnych w niezabezpieczonym przed osunięciem się gruntu wykopie czym naraził S. G. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu – został skazany przez Sąd Rejonowy w Ropczycach wyrokiem z dnia 26 października 2009r. na karę grzywny.

(protokół Nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy – k. 14-17, akta SR w Ropczycach sygn. akt II K 398/09)

Z wypadkiem z dnia 6 lipca 2009r. pozostają w adekwatnym związku przyczynowym następujące obrażenia i schorzenia:

1. niestabilne złamanie miednicy,
2. uszkodzenie splotu krzyżowo-lędźwiowego po stronie lewej,
3. zatorowość płucna – powikłanie w trakcie leczenia obrażeń.

Niezwłocznie po zdarzeniu powód został przetransportowany karetką Pogotowia (...) na Oddział chirurgii Urazowej i Ortopedii ZOZ w D.. Po wstępnej stabilizacji złamania w dniu 16 lipca 2009r. powód został skierowany na Oddział Uszkodzeń

i Patologii Miednicy (...) Publicznego Szpitala (...). A. G. (...) W. – Klinika (...) w O. w celu leczenia operacyjnego. U powoda zdiagnozowano dodatkowo, pozostający w związku

z wypadkiem – niedowład splotu krzyżowo-lędźwiowego po stronie lewej oraz zatorowość płucną. W szpitalu tym powód przebywał do 29 lipca 2009r. Podczas tego pobytu w związku z masywną zatorowością płucną był przeniesiony na OIOM. Kolejna hospitalizacja w tej samej placówce miała miejsce w dniach od 4 sierpnia 2009r. do 21 sierpnia 2009r. Podczas pobytu dokonano dwóch zabiegów operacyjnych. Ostatnia z hospitalizacji w tej placówce miała miejsce od 6 października 2009r. do 9 października 2009r. Powód konsultowany był

w (...) Centrum (...) w O. oraz telefonicznie

w Instytucie (...) w W.. Został przewieziony do Instytutu na

ul. (...). Podczas tego pobytu w dniach 29.07.09 do 04.08.09 wykonano implantację filtra czasowo-stałego do żyły głównej dolnej. Podczas pierwszego pobytu w Szpitalu (...) w O. założono stabilizator Dynastab.

W dniu 5.08.2009r. podczas zabiegu operacyjnego usunięto stabilizator Dynastab oraz 4 grotły Schantza. W dniu 12.08.2009r. wykonano kolejny zabieg operacyjny: założenie stabilizatora zewnętrznego Mono Tube na miednicę.

W trakcie następnego pobytu - w dniu 6.10.2009r. wykonano zabieg operacyjny polegający na usunięciu stabilizatora Mono Tube i 4 grotów Schantza z obręczy miednicy. Powód miał zalecenia chodzenia w asekuracji kul łokciowych z ociążeniem kończyny dolnej lewej, wykonywanie ćwiczeń, zmiany opatrunku oraz zdjęcie szwów po wygojeniu rany.

Powód rozpoczął właściwe leczenie rehabilitacyjne na Oddziale (...) ZOZ

w D. w okresie od 24.02.2010r. do 2.04.2010r. Kolejne leczenie usprawniające przechodził w (...) Sanatorium (...) w dniach od 16.07.2010r. do 8.08.2010r. W dniu 1.02.2011r. powód został skierowany do ośrodka rehabilitacyjnego w Sanatorium (...) w I..

U powoda nadal występuje asymetria stawów biodrowych, ograniczenia ruchomości, szczególnie odwodzenia i rotacji zewnętrznej w stawach biodrowych, obrzęk stawu skokowego lewego, znaczne ograniczenie ruchów stopy, zwłaszcza zgięcia grzbietowego

i podeszwowego stopy lewej, opadanie stopy, zmniejszenie objętości mięśnia czworogłowego uda lewego o 3 cm w stosunku do prawego – cechy uszkodzenia nerwu strzałkowego lewego.

Powód w wyniku wypadku doznał długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, który

w oparciu o Tabelę do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 18 grudnia 2002r. (poz. 1974) biegły ocenił na 70%. Niektóre z dolegliwości przestaną w niedługim czasie być odczuwalne (po całkowitym wygojeniu złamanej miednicy) inne, jak uszkodzenie splotu krzyżowo-lędźwiowego po stronie lewej mogą jeszcze przez co najmniej 5 lat rzutować na sprawność lokomocyjną powoda i jego zdolność do pracy. Opadanie stopy lewej, bóle oraz zmiany w strukturze kostnej stawu skokowego i stopy lewej mogą przez dłuższy okres wykluczyć powoda z pracy fizycznej. Założenie filtra do żyły głównej dolnej oraz przebyta zatorowość płuc wymaga także znacznego ograniczenia aktywności fizycznej oraz częstego monitorowania układu oddechowego (spirometria, RTG płuc). Podczas pobytów w szpitalach powodowi towarzyszył znaczny ból, który wymagał podawania silnie działających leków przeciwbólowych (nawet Dolargan) – leki narkotyczne. Dolegliwości słabszego stopnia (okresowo silne przy gwałtownej zmianie pozycji

leżenia lub chodzenia) utrzymują się do chwili obecnej i ze względu na konieczność rehabilitacji i ćwiczeń w domu będą się utrzymywać jeszcze przez okres 1 do 2 lat. Powód wymagał do czasu usunięcia ostatniego zespolenia w październiku 2009r. opieki innych osób. Po październiku 2009r. powód poruszał się samodzielnie, nie mógł jednak wychodzić np. na zakupy. Obecnie wymaga dowożenia na rehabilitację i do lekarza. Zaburzenia chodu, nasilenie dolegliwości w wymuszonej pozycji, jak długotrwałego stania lub siedzenia wyklucza korzystanie ze środków komunikacji publicznej przez okres ok. 1 roku.

Aktualny stan powoda wyklucza jego pracę. Powód przebywał na zwolnieniach lekarskich. Po wyczerpaniu zasiłku chorobowego powodowi zostało przyznane świadczenie rehabilitacyjne. Okres ten został następnie przedłużony o kolejne 6 miesięcy. Po jego zakończeniu u powoda orzeczono częściową niezdolność do pracy do dnia 30 czerwca 2011r., a następnie przedłużono do 30.06.2013r. Po tym czasie powód będzie ponownie poddany badaniu komisijnemu. Powoda czeka jeszcze operacja wyciągnięcia filtra.

S. G. wciąż odczuwa dolegliwości bólowe, nie może się schylać, nie może podnieść nogi. Tabletki przeciwbólowe, które zażywa nie pomagają. Nie jeździ samochodem, prosi o podwiezienie sąsiadów. Od czasu wypadku nie może utrzymać moczu. Korzysta

z pomocy lekarza ortopedy, wykonuje ćwiczenia rehabilitacyjne w domu. Często łapią go skurcze, odczuwa znaczne dolegliwości bólowe przy zmianach pogody.

Opiniujący lekarz orzecznik ZUS określając uszczerbek na zdrowiu nie wziął pod uwagę skomplikowanego złamania miednicy i ocenił za nisko w tym punkcie uszczerbek na zdrowiu, pominął zupełnie zatorowość płucną, która wystąpiła u powoda. Z kolei lekarz orzecznik (...) SA prawidłowo rozpoznając uszczerbek na zdrowiu tj. zatorowość płucną, uszkodzenie splotu krzyżowo-lędźwiowego i złamanie miednicy – ocenił jedynie złamanie miednicy.

(dowód: opinia biegłego sądowego chirurga ortopedy-traumatologa J. S. (1) – k. 111-113, opinia uzupełniająca – k. 198-199, dokumentacja medyczna: k. 32-56, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, decyzja ZUS z 25.02.2010, z 11.06.2010, k. 57-63, zeznania powoda – rozprawa 5.03.2013r. k. 235-238)

W dniu 27 stycznia 2011r. powód wystąpił do (...) SA z żądaniem zapłaty 70.000 zł tytułem tymczasowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. W odpowiedzi pozwany ad 1) decyzją z dnia 30 marca 2011r., uznając swoją odpowiedzialność przyznała powodowi kwotę 11.950 zł zadośćuczynienia. Powód, uznając, iż jest to kwota rażąco zaniżona w dniu 10 czerwca 2011r. zwrócił się do pozwanego ad 1) o ponowne rozpatrzenie sprawy. Pozwany (...) SA w piśmie z dnia 25.07.2011r. odmówiła zmiany dotychczasowego stanowiska. Pozwanego S. Z. (1) i pozwanego (...) SA łączyła umowa odpowiedzialności cywilnej do sumy gwarancyjnej 50.000 zł.

(dokumentacja zawarta w aktach szkody PL (...) w tym polisa seria (...) i ogólne warunki ubezpieczenia OC)

Powód w chwili wypadku miał 46 lat, był w pełni sprawnym mężczyzną. Ma pięcioro dzieci, w tym dwoje dorosłych. Najmłodsza córka jest chora na białaczkę. Przed wypadkiem powód oprócz pracy zawodowej, wspólnie z żoną zajmował się gospodarstwem rolnym

o powierzchni 1,94 ha. Nie potrzebowali do prac polowych najmować ludzi, teraz muszą najmować. Powód ma wykształcenie podstawowe, wyuczony zawód murarz-spawacz. Dziećmi zajmuje się żona. Na chorą córkę otrzymuje zasiłek ok. 500 zł. Żona nie pracuje, korzysta z pomocy MOPS-u. mieszkają w murowanym 40-letnim domu, który jest współwłasnością powoda i brata.

Po wypadku pozwany S. Z. (1) odwiedził powoda w szpitalu i wraz ze swoim synem w domu. Przekazał mu 2000 zł rekompensaty. Pozwany S. Z. ma 75 lat, nadal prowadzi firmę. Zatrudnia 2 operatorów i innych pracowników. Na wyposażeniu zakładu ma 2 koparki, które są wzięte w leasing, szalunek, kamerę do kanalizacji, niwelator i łopaty. Pozwany miesięcznie spłaca raty leasingowe po 10.000 zł. Działalność jest dochodowa, choć już nie tak jak przed kilkoma laty.

Powód w rozmowie z synem pozwanego – R. Z., powiedział po powrocie z O., że rehabilitację będzie przechodził w D. a nie w O..

(zeznania pozwanego S. Z. (1) – rozprawa z dnia 5.03.2013r. k. 238-240, zeznania świadka R. Z. – rozprawa z dnia 5.03.2013r. – k. 234-235)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów powołujących w nawiasach przy poszczególnych fragmentach stanu faktycznego. Sąd w pierwszej kolejności oparł się na sporządzonej w sprawie opinii biegłego chirurga ortopedy-traumatologa J. S. (1) (k. 111-113) i opinii uzupełniającej (k. 198-199). Pozwany S. Z. (1) zgłosił w swojej odpowiedzi na pozew zarzuty do niniejszej opinii (k. 157-160) i zawnioskował o sporządzenie opinii uzupełniającej oraz dopuszczenie dowodu z pisemnej opinii zespołu lekarzy lub instytutu celem ustalenia procentowego uszczerbku na zdrowiu powoda oraz rozstrzygnięcie zaistniałych rozbieżności w dotychczas wydanych opiniach, jak również ustalenia jaka kwota pieniężna odpowiada jednemu procentowi uszczerbku na zdrowiu u powoda w danym stanie faktycznym. Sąd po zapoznaniu się z opinią uzupełniającą biegłego J. S. uznał, że biegły dostatecznie wyjaśnił kwestionowane przez pozwanego rozbieżności. W opiniach biegłego sądowego oraz opiniach lekarzy – orzecznika (...) SA. W pierwszym rzędzie zauważyć należy, że opinie tych dwóch ostatnich lekarzy nie mają waloru opinii biegłego sądowego i są dokumentami prywatnymi. Niemniej, w sposób jasny i przekonujący biegły sądowy wyjaśnił, że pozostali lekarze przy ustalaniu procentowych uszczerbków na zdrowiu u powoda nie uwzględnili całokształtu okoliczności. Pominęli bowiem albo część obrażeń, albo ustalając obrażenia nie wliczyli ich do ustalenia procentowego uszczerbku. W pozostałym zakresie wniosek dowodowy pozwanego nie zasługiwał na uwzględnienie. Nie było bowiem podstaw by dopuszczać dowód z opinii zespołu biegłych lub instytutu, albowiem opinia biegłego chirurga ortopedy-traumatologa była spójna, logiczna i zupełna oraz w pełni korespondująca z włączoną w poczet dowodów dokumentacją medyczną, którą Sąd obdarzył walorem wiarygodności. W odniesieniu do wniosku pozwanego, aby w opinii uzupełniającej biegły wypowiedział się jaka kwota pieniężna odpowiada jednemu procentowi uszczerbku na zdrowiu powoda – Sąd oddalając ten wniosek uznał, że biegły nie posiada takich uprawnień a ustalenie wysokości zadośćuczynienia należy do sądu orzekającego. Procent uszczerbku na zdrowiu jest jedynie elementem pomocniczym, ale nie przesądzającym o wysokości należnego zadośćuczynienia. Zauważyć ponadto należy, że opinie biegłego J. S. zostały sporządzone z uwzględnieniem specjalistycznej wiedzy i doświadczenia, w zakresie kompetencji, po uprzednim badaniu powoda i w pełni odpowiadały na pytania sądu.

Sąd uznał za wiarygodne także zeznania świadka R. Z. – syna pozwanego S. Z. (1) (k. 234-235), powoda S. G. (k. 235-238) i pozwanego S. Z. (1) (k. 238-240). Zeznania te są logiczne, spójne i w zasadniczej części korespondują z dokumentacją zalegającą w aktach sprawy oraz wnioskami wynikającymi z opinii biegłego.

Sąd w całości uznał za wiarygodne dokumenty, zwłaszcza dokumentację medyczną (zaświadczenia, karty informacyjne, wyniki badań, decyzje ZUS, zwolnienia lekarskie), akta szkody, akta sprawy karnej II K 398/09, gdyż zostały sporządzone przez jednostki do tego powołane, a dodatkowo żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Poza sporem w niniejszej sprawie jest odpowiedzialność (...) SA z siedzibą w W., który przyjął w granicach umowy OC odpowiedzialność odszkodowawczą (art. 822 in. kc) jak i pozwanego S. Z. (1) z tytułu odpowiedzialności cywilnej za skutek wypadku z dnia 6 lipca 2009r., w którym powód doznał uszczerbku na zdrowiu.

Podstawą żądania pozwu jest art. 455 § 1 kc, który odwołując się do art. 444 kc przewiduje, iż w sytuacji m.in. uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (art. 444 § 1 kc). Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie stanowi formę rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej. Podstawą żądania z art. 445 jest doznana krzywda niemajątkowa w postaci ujemnych przeżyć związanych z cierpieniami psychicznymi i fizycznymi pokrzywdzonego, wynikające z naruszenia dóbr osobistych wskazanych w tym przepisie.

Nie ulega wątpliwości, że rozstrój zdrowia powoda pozostaje w związku przyczynowym ze zdarzeniem z dnia 6 lipca 2009r., z którym związana jest odpowiedzialność ex delicto. Zadośćuczynienie ma charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego. Istotne jest przy tym, że zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpień doznanych przez poszkodowanego w związku z poniesionym przez niego uszczerbkiem na zdrowiu lub rozstrojem zdrowia. Przyjmuje się, że ustalenie wysokości zadośćuczynienia przewidzianego w art. 445 § 1 kc wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności istotnych dla określenia rozmiaru doznanej krzywdy, takich jak: wiek poszkodowanego, stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpeccenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa oraz inne czynniki podobnej natury (por. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9.11.2007r., V CSK 245/07). Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy poza sporem jest doznany przez powoda na skutek wypadku przy pracy uszczerbek na zdrowiu, a w konsekwencji również poniesione przez niego cierpienia fizyczne i psychiczne.

Z ustaleń Sądu wynika, że rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych doznanych przez powoda na skutek wypadku jest znaczny, zwłaszcza iż powód przed zdarzeniem był osobą zdrową, aktywną zawodowo, pracującą również w gospodarstwie rolnym, pomagającą żonie w wychowywaniu dzieci.

W wyniku obrażeń, których powód doznał, w tym także tych, które powstały w procesie leczenia, szczegółowo wskazanych przez Sąd w stanie faktycznym, powód od października 2009r. – do czasu usunięcia ostatniego zespolenia miednicy był unieruchomiony i zdany na pomoc innych osób. Powód był kilkakrotnie hospitalizowany w różnych szpitalach w tym trzykrotnie w (...) Publicznym Szpitalu (...) w O.. W trakcie tych hospitalizacji – dodatkowo w związku z wystąpieniem masywnej zatorowości płucnej był czasowo przeniesiony na OIOM. Następnie jego kolejne pobyty w szpitalach i sanatoriach były związane z długotrwałą i żmudną rehabilitacją. Wszystkie te zabiegi wiązały się z dużym nasileniem dolegliwości bólowych. Rokowania dotyczące stanu zdrowia powoda

w przyszłości są niepewne. Powód ma trudności z chodzeniem, nie może się schylać, podnosić nogi, występuje u niego opadanie stopy. Nie może prowadzić samochodu, jest niezdolny do pracy zawodowej, w szczególności fizycznej, nie jest w stanie pomagać również w pracach w gospodarstwie rolnym. Po wypadku stał się nerwowy, jego relacje z żoną się pogorszyły. Sam powód stwierdza: „kto potrzebuje kaleki”.

Spór pomiędzy stronami sprowadził się do ustalenia wysokości kwoty należnego powodowi zadośćuczynienia. Zdaniem pozwanego (...) SA kwota przyznana w toku postępowania likwidacyjnego – tj. 11.950 zł, przy uwzględnieniu, że powodowi Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał odszkodowanie w kwocie 31.050 zł jest kwotą adekwatną. Z kolei w piśmie z dnia 29.08.2012r. (k. 166-167) pozwany wskazuje, że ewentualne roszczenie powoda ponad pozostałą do wyczerpania sumy gwarancyjnej kwotę 38.050 zł jest oczywiście niezasadne, gdyż nie znajduje oparcia w umowie.

W ostatecznie sprecyzowanym żądaniu powód właśnie takiej kwoty tj. 38.050 zł żądał solidarnie od obu pozwanych.

Z kolei pozwany S. Z. (1) na rozprawie oświadczył ostatecznie, że byłby skłonny wypłacić powodowi ponad kwotę, którą zobowiązany był zapłacić pozwany (...) SA – kwotę 30.000 zł. Ostatecznie jednak do ugody między stronami nie doszło.

Wskazane powyżej okoliczności, przemawiają za przyznaniem powodowi zadośćuczynienia w kwocie 70.000 zł, kwota ta uzupełnia zadośćuczynienie, jakie powód otrzymał w toku postępowania likwidacyjnego w wysokości 11.950 zł do kwoty 81.950 zł. Przy określeniu stosownego zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze wypłacone przez ZUS jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy w wysokości 31.050 zł. Zgodnie

z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21.10.2003r. I CK 410/02, który sąd orzekający podziela, odszkodowanie to nie podlega odliczeniu od zadośćuczynienia pieniężnego przysługującego poszkodowanemu na podstawie art. 445 § 1 kc, ale powinno być wzięte pod uwagę przy określeniu wysokości zadośćuczynienia. Łącznie z odszkodowaniem wypłaconym przez ZUS kwota, która została przyznana powodowi wynosi 113.000 zł i jest adekwatnym świadczeniem, mającym charakter całościowy. Obejmuje zarówno cierpienia fizyczne i psychiczne już doznane, czas ich trwania, jak i te które zapewne wystąpią w przyszłości, a więc prognozy na przyszłość (wyrok SN z 18.05.2004r., IV CK 357/03, LEX nr 584206). Z drugiej strony, Sąd wziął również pod uwagę, że kwota zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach, dlatego oddalił powództwo w pozostałym zakresie w stosunku do pozwanego S. Z. (1) tj. co do kwoty 30.000 zł, uznając, że roszczenie w powyższej kwocie byłoby nadmierne i nieuzasadnione.

Odpowiedzialność pozwanych ad 1) i ad 2) co do kwoty 38.0505 zł jest odpowiedzialnością in solidum. Przy czym co do w/w należności głównej odpowiedzialność obu pozwanych jest taka sama, różni się jedynie w pewnym zakresie w odniesieniu do odsetek.

Ponieważ powód domagał się pierwotnie kwoty 30.000 zł od (...) SA z ustawowymi odsetkami począwszy od dnia 31.03.2011r., zatem w pkt I odsetki w stosunku do tego pozwanego od kwoty 30.000 zł należało zasądzić od 31.03.2011r. Po rozszerzeniu powództwa do kwoty 100.000 zł pismem z dnia 27.03.2012r. powód domagał się zasądzenia żądanej kwoty w całości od pozwanego S. Z. (1) z odsetkami od doręczenia mu pisma zawierającego modyfikację pozwu, a od pozwanego (...) SA od rozszerzonego roszczenia tj. od kwoty 70.000 zł również od doręczenia mu rozszerzonego żądania. Pozwany (...) SA otrzymał ten zmodyfikowany pozew na rozprawie w dniu 28.03.2012r., zaś pozwany S. Z. (1) w dniu 2.04.2012r. Po ostatecznej zmianie powództwa powód ograniczył żądanie w stosunku do (...) SA do kwoty 38.050 zł, domagając się zasądzenia jej solidarnie z pozwanym - S. Z. (1), pozostawiając bez zmian dalsze żądania, w tym, w zakresie odsetek. Zatem odsetki od kwoty 38.050 zł w stosunku do pozwanego (...) SA należało zasądzić od dnia 29.03. 2012r. W stosunku do pozwanego S. Z. (1) w odniesieniu do całej kwoty tj. 70.000 zł zasądzono je od dnia 3.04.2012r. W zakresie kwoty 38.050 zł odpowiedzialność obu pozwanych oparta jest na tzw. „solidarności nieprawidłowej” (in solidum). Zasada ta odnosi się także do tych odsetek od w/w kwoty, za które okresy odpowiedzialności obu pozwanych „pokrywają się”.

Odsetki zasądzone od (...) SA zasądzone zostały od kwoty 30.000 zł począwszy od dnia 31 marca 2011r. tj. od następnego dnia od daty wydania przez w/w pozwanego decyzji o przyznaniu w toku postępowania likwidacyjnego powodowi zadośćuczynienia. Sąd podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 18 lutego 2011r. I CSK 243/10, LEX nr 848109, zgodnie, z którym, jeżeli zobowiązany nie płaci zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego, lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 in fine kc, uprawniony nie ma możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu, powinny się należeć od tego właśnie terminu. Stanowiska tego nie podważa pozostawienie przez ustawę zasądzenia zadośćuczynienia i określenia jego wysokości w pewnym zakresie do uznania sądu. Przewidziana w art. 455 § 1 kc możliwość przyznania przez Sąd odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, nie zakłada bowiem dowolności ocen Sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze.

W związku z cofnięciem części pierwotnie zgłoszonego względem pozwanego (...) SA roszczenia, postępowanie w tym zakresie umorzono (pkt IV).

Łączne koszty procesy w niniejszej sprawie wynoszą 16.615,50 zł. Składają się na nie: 5000 zł – opłata sądowa, 764,50 zł – koszty opinii biegłego, 3 razy po 3617 zł – koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictw – powoda, pozwanego ad 1. i pozwanego ad 2.).

Powód wygrał w 70% (domagał się 100.000 zł; zasądzono na jego rzecz 70.000 zł).

Z kolei kwota zasądzona w pkt I stanowi 55% z kwoty 70.000 zł, zatem kwota zasądzona w pkt II stanowi 45% tej kwoty.

Skoro cała opłata sądowa wynosi 5000 zł; 70% to 3500 zł – to 55% z tej kwoty 3500 zł daje kwotę 1925 zł (pkt V wyroku). Jest to ta część opłaty sądowej od pozwu, którą winni uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie solidarnie obaj pozwani, albowiem powód był zwolniony od opłaty sądowej od pozwu.

Część należnej opłaty sądowej od kwoty zasądzonej w pkt II wyroku (3500 zł x 45%) wynosi 1575 zł. Tę kwotę należało zatem ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od pozwanego S. Z. (1) (pkt VI wyroku)

Przy zastosowaniu art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd, zważywszy na fakt, iż powód uległ w niewielkim zakresie w stosunku do swego żądania, jak również biorąc pod uwagę jego trudną sytuację osobistą, rodzinną i majątkową – odstąpił od obciążania powoda częścią opłaty sądowej (1500 zł) związanej z oddaloną częścią żądania. Powód uiścił 600 zł zaliczki na koszty opinii biegłego, z kolei pozwany S. Z. (1) wpłacił zaliczkę w wysokości 200 zł. Łącznie kwoty opinii głównej i uzupełniającej wynoszą 764,50 zł. Z tych względów w pkt VIII zarządzono zwrot powodowi kwoty 35,50 zł tytułem nadpłaconej zaliczki na koszty opinii biegłego sądowego. Ponieważ opinii uzupełniającej biegłego domagał się jedynie pozwany S. Z., zatem nie rozdzielono wpłaconej przez niego zaliczki w kwocie 200 zł pomiędzy obu pozwanych.

Powód w toku procesu poniósł koszty: 3617 zł- koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową oraz 564,50 zł- koszty opinii biegłego (po uwzględnieniu zwrotu części zaliczki – 35,50zł) – zatem łącznie: 4181,50 zł. 70% z tej kwoty wynosi 2927,05 zł. Tyle zatem należy się powodowi zwrotu kosztów procesu. 55% z kwoty 2927,05 stanowi ok. 1610 zł, zaś 45% z tej kwoty to ok. 1316 zł. Należało zatem stosownie do art. 98 § 1 kpc, kwotę 1610 zł zasądzić na rzecz powoda solidarnie od obu pozwanych (pkt IX), zaś kwotę 1261 zł od pozwanego S. Z. (1) (pkt X).

Pozostałe koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie zniesiono w oparciu o art. 100 kc (pkt XI)